

З'їзд британської асоціації наук.

Британські натуралісти і лікарі складають з себе свою наукову асоціацію і вона сего року зробила свій з'їзд в серпні од 5/17—12/24 дати в місті Торонто (Канада). Головою товариства обрано Джона Сванса, спеціаліста по вивченню доісторичної археології. Більшість англійських вчених виїхала з Ліверпуля на одному пароході; на єму увесь час функціонувала антропометрична лабораторія, а позаду єго тяглась увесь час сітка, що ловила усяких маленьких тварей, що пливають на верхні океана.

Усіх членів з'їзда було 1.362. В засіданню 5/17 серпня виявилось, що британський уряд, відповідно бажанню асоціації, визначив комісію для утворення проєкта засновання національної фізичної лабораторії, а уряд британського музею визначив потребу засновання при музеї етнологічного бюро для британської імперії. Грошеві справи асоціації добрі, вона визначила багато стипендій за різні досліди: напр. 100 фунт. за вивчення перемін звязаних з діяльністю клітин нервних; 125 ф. за антропологічні і натурально історичні досліди коло Торресової протоки, 75 ф. за вивчення біології озера Онтаріо, 50 ф. метеорологічні обсерваторії в Монреалі і т. и. 7/19 серпня празникове зібрання Торонтського університета, в якому був піднесений почесний дипльом лорду Кельвіну, лорду Лістеру, серу Дж. Свансу і ин. В вечері проф. Роберт Остен зробив доклад про металі Канади з різними цікавими досьвідами. 8/20 Форбе прочитав популярну лекцію для ремесників: „Британська Нова Гвінея, сторона і народ“, а 10/22 проф. Мільн про вулькани.

З'їзд був сполучений з різними гулянками, обідами і т. и.

Містом будучого з'їзда визначено Брістоль.

Вступна промова сера Джона Сванса була присвячена новим здобуткам палеонтології і доісторичної археології. Референт думає, що містом з'явлення першої людини було на тропічному півдні, де знайдено найбільш близьку до людини форму (*Pithecanthropos erectus*) і де: в Індії, на Євфраті, в Сомалі, в Єгипті стрітили камінні орудя палеолітичної епохи, дуже схожі з найденими в Західній Європі. Ся найдавніша палеолітична епоха повинна була тягти ся безліч часу, за який людина розселилась на далеку просторінь, пристосувалась до помірною і навіть холодного клімата леднякового періода в Західній Європі і значно перемінила ся, що до свого фізичного типа і перших стадій культури. Палеолітичний період змінив ся на неолітичний, але досі ще нема досить доказів, що ся переміна стала ся помалу через культурний розвій тих самих мешканців. Певнійше, що ся нова культура занесена новими народами з півдня, де напр. в Єгипті було знайдено слід сеї епохи в період за 3500—4000 років до нашої ери. Далі референт вказав на вагу вивчення доісторичної культури і антропологічного вивчення рас і настоював на заснованню етнологічного бюро в Великобританії на взірць такого же закладу в Сполучених Державах. Форсайт говорив про потребу засновання національної фізичної лабораторії і ваги теоретичних праць. Рамзай присвятив свою промову ще „незнайденому газу“, який повинен зайняти місце між аргоном і гелієм. Атомна вага сего елемента на 16 одиниць вища гелія і на 20 нижча аргона теж 20, густина рівна половині атомної ваги і він, як аргон і гелій повинен бути індиферентним (неімавим) що до сполучення з другими елементами. Рамзай зробив довгу серію досвідів з дифузиею гелія (ні гелій, ні аргон не можливо злучити з иншими елементами, то дифузія є єдиним засобом ізолювати новий газ), але референт знайшов поки що тільки примішаний аргон, хоч не стратив надії одрізнити новий газ, коли тільки знайде матерію де его буде чимало. Даусон говорив про найдавніші гарні породи Північної Америки. Проф. Мейяль говорив про потребу вивчення живих тварей при їх натуральних условинах життя, вказавши на Дарвіна, багато користних ідей якого виникло од дослідження живої природи, од подорожей і т. и. Особливе значіння має у сему вигляді засновання біологічних станцій. Зоологія в сучасній формі не тільки знаємить нас з розличностію форм тварей, а і взагалі досліджує багато найважнійших біологічних питань. Вона значно розширює краєвид фізіолога, даючи більш широкий і ясний погляд на варіації і стадії розвою ріжних органів і їх функції. Вивчення тварей показує, що єсть форми, крови ток яких міняєть ся у різні періоди життя або

в визначені моменти, єсть твари з очами ззаду, з очами на раковині, на ногах, в середині мозка, єсть багато очей без кристалика і у виді простих пігментних плям; що орган чуття — ухо може розвивати ся на ногах, хвості або глибоко в середині тіла і не має навіть дірки, щоби провести хитання звука. Єсть твари з двома хвостами, з двома тулубами, що зрослись; деякі несуть 2 або 3 роди яєць, несуть яйця, які дають початок 2 зародкам і навіть 8. У деяких творів самці живуть, як галапаси (паразити) на самках і навіть в горлі самім міняють свою форму до 18 раз. Самці деяких тварей уявляють з себе тільки мішки з сперматозоїдами (заплінками), а самки других форм тільки мішки яєць. Усі такі факти значно міняють наш погляд про ролю органів і відносини між собою мужеских і женьских осібників. Референт особливо спинив ся на з'явици переменежного розположеня, коли снаєтне розположенє дає місце пупкованню в звязку з приміненнем до околицьного сьвіту і натуральним вибором. Дікон в секції механіки говорив про здобутки в сфері будованя кораблів. Турнер в секції антропології говорив про деякі особистості будови людского тіла. Референт спинив ся особливо на ріжниці в будові хребта спинного, ніг і рук, черепа, мозку людини, рівняючи до висших тварей. Характерна для людини форма хребта спинного, схожа на римське S стрічаєть ся в більш або меньш розвиненому становищі і у антропоморфних малп; з другого бока і у людей суть переходні форми хребта. В секції фізіологічній говорив Фостер, який вказав на поспіх фізіології за 10—13 років; на поспіх фізіологічної хемії, на поспіх в вивченю нижчих форм життя і фізіологічних функцій клітини, на полішшеня метода дослідженя укладу нервного (метод. Гольджі).